

Bc. Karolína SOUŠKOVÁ, *Trčkové z Lípy a jejich dominium*. (Diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích). České Budějovice 2020, 117 s. včetně příloh.

Posudek oponenta diplomové práce

Původně rytířský, posléze panský a hraběcí rod Trčků z Lípy, vymřelý Janem Rudolfem Trčkou z Lípy v roce 1634, představuje českou šlechtickou rodinu, která sehrála velmi zajímavou a významnou roli nejen v českých, ale svým způsobem i středoevropských dějinách od počátku 15. století, kdy se objevuje v pramenech, až do první poloviny 17. století, kdy z nich za velmi pohnutých okolností nenávratně mizí. Bc. Karolína Soušková se rozhodla ve své diplomové práci nazvané *Trčkové z Lípy a jejich dominium* přispět k poznání dějin rodu, k usoustavnění informací o něm, jež jsou roztrženy v mnoha různých archivech a pramenech, a konečně k poznání vzniku a vývoje majetkové základny jeho moci.

Po metodologické stránce jde o práci ne zcela zvládnutou. Řazení informací podle jednotlivých členů rodu by jistě mělo smysl ve studii genealogického typu, ale v případě sledování vývoje pozemkové držby a majetkových poměrů vůbec by bylo vhodnější tuto problematiku sledovat v obecněji vymezených etapách: na příklad „husitská a pohusitská doba“, „poděbradská doba“, „jagellonská doba“, „předbělohorská doba“, „pobělohorská doba“. V úvodu k takto řazeným kapitolám mohlo být pojednáno o dobovém kontextu, specifických otázkách, mohlo zde být shrnuto tehdejší „osazenstvo“ rodiny z této doby a jejich vztahy a posléze už diplomantka mohla psát o tom, o které statky měli Trčkové zájem, které získali, které nikoli a proč a tak podobně. Práce s prameny je rovněž někde trochu zmatečná a na některých místech se objevují i chyby v přepisování (např. *Hynek z Rušinova a z Lichtenburka*, což je vlastně Hynek Krušina z Lichtenburka).

Po obsahové stránce jde o práci velmi bohatou. Autorka shromáždila opravdu úctyhodný soubor informací nejen z dochovaných archivních pramenů, ale i ze sekundární literatury. Ta je přebohatá, neboť Trčkové, díky obrovskému rozsahu jejich pozemkového majetku rozloženého v několika českých krajích, zasáhli do historie mnoha oblastí Čech a jejich vztahy k mnoha dalším společenským subjektům (panovník, církve katolická i utrakvisté, úřady a úředníci, ostatní příslušníci šlechtické obce, města a měšťané, různá politická uskupení a podobně). A zde se ukazuje úskalí, s nímž se musela diplomantka vypořádat, a to je právě dobrá znalost místních poměrů v oněch oblastech. Bohužel Google Maps v tomto případě nejsou právě věrohodný informátor, takže vnucovat v poznámkovém aparátu i jen mírně poučenému čtenáři, že vesnice v pelhřimovském okrese – abych uvedla jeden příklad za všechny – jsou dnes součástí města, je nesmysl. Nejsou. Městský úřad v Pelhřimově pro ně pouze funguje jako pověřená obec II. stupně – a to by pro absolventku archivního studia měl být rozdíl. Jinak tyto vesnice mnohdy leží i ve dvaceti kilometrové vzdálenosti od města. A nejinak je tomu i v dalších případech. Vysvětlení některých událostí je také někdy zavádějící (želivský opat si na Trčku stěžoval a žádal o ochranu, neboť porušoval obsah zápisné listiny, podle které měl želivské premonstráty chránit, což nečinil, takže se nakonec uchýlili do Jihlavy) a neodpovídající současným poznatkům.

Formální stránku práce v tomto případě nelze vynechat. Na práci je bohužel dosti zřetelné, že vznikla ve značném shonu. Neujednocené psaní jmen týchž osob, nejednotný úzus citací pramenů a literatury (včetně chybných citací, kdy pod jménem vedoucího autorského kolektivu syntézy jsou uvedeny texty od zcela jiných autorů), vyšinutí z předložkových i větných vazeb, chybějící slovesa či naopak slovesa nadbytečná, věty postrádající smysl a podobné prohřešky, by se v magisterské absolventské práci už skutečně vyskytovat neměly.

V práci nechybí seznam pramenů a literatury a další nezbytné náležitosti včetně obrazových příloh.

Práce je sice poněkud problematická a ne se vším se lze ztotožnit, ale zadání v podstatě naplnila. Vzhledem k uvedeným nedostatkům, ale také vzhledem k těžkostem, jež v letošním roce doprovázely její vznik a jež autorka nemohla ovlivnit, ji tedy doporučuji k obhajobě, ale navrhuji hodnocení stupněm **v e l m i d o b ř e**.

V Českých Budějovicích 17. srpna 2020

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.